

Η πολύτιμη νηπτική διδασκαλία του γέρ. Αιμιλιανού Σιμωνοπετρίτου

[Ορθοδοξία και Ορθοπραξία / Άγιοι - Πατέρες - Γέροντες / Γέρ. Αιμιλιανός Σιμωνοπετρίτης](#)

[προηγούμενη δημοσίευση: <http://www.pemptousia.gr/?p=90634>]

Η νύκτα είναι μια πραγματικότητα αμφοτερίζουσας αξίας , φοβερή όπως ο θάνατος και απαραίτητη όπως η χρονική στιγμή της γέννησης των κόσμων, ο χρόνος όπου προνομιακά ξεκίνησε η ιστορία της σωτηρίας. Ο άνθρωπος προσεύχεται στο Θεό , όταν έρχεται η νύχτα εφόσον κι' αυτή όπως και η μέρα διηγείται τα θαυμάσια του Θεού[342]. «...Η νύκτα όμως με την σιωπήν της , το μυστήριό της, το μυστικό το οποίον κρύβει, έχει διαφορετικό περιεχόμενο. Τη νύκτα δεν έχουμε τον Θεόν ενεργούντα , δρώντα , κατερχόμενον. Έχουμε τον Θεόν αποκαλυπτόμενον. Έχουμε τον Θεόν ομιλούντα στο βάθος της ψυχής. Έχουμε τον Θεόν ο οποίος αποκαλύπτει εαυτόν 'σχολάσατε και γνώτε ότι εγώ ειμί Θεός'. Η σχόλη εις όλους τους προφήτας και εις όλα τα κείμενα βλέπομε να γίνεται ιδιαιτέρως τη νύκτα. Τώρα η κάθε νύκτα μεταδίδει την ιδική της πνευματική πείρα , τα δικά της βιώματα, τις δικές της επαφές με τον Θεόν. Υπάρχει μία διαφορετική ανταύγεια του Θεού επάνω εις το κάθε τι. Έχουμε επομένως αφ' ενός μεν τον δρώντα, τον σπεύδοντα Θεόν την ημέρα, αφ' ετέρου δε τον σιωπηλόν Θεόν την νύκτα. Και έτσι , το κάθε τι ταιριάζει με το όμοιό του. Ο πρακτικός με τον πρακτικόν και ο θεωρητικός με τον θεωρητικόν δοξολογούν τον Θεόν...» [343].

Ο Γέροντας ιστάμενος επί της θείας φυλακής αναζητούσε , δια βίου, τον τόπο του αποκρύφου, του σκότους , του μυστηριακού γνόφου, όπου κρυπτόμενος κανείς από τα βλεμματα όλων , οράται υπό του Θεού, ζει τον μυστικό του περίκοσμο εν μέσω αγίων και αγγέλων .Η νύκτα είναι ο τόπος των μυστικών συναντήσεων, η βίωση του πόνου , του αγώνος , η ελπίδα του φωτός , η μετωπική κι ενίοτε οδυνηρή συνάντηση του ανθρώπου με τον εαυτό του. Γι' αυτό και πολλοί δεν έχουν το σθένος , την αντοχή και την μαρτυρική επιμονή κι υπομονή να προχωρήσουν στο αγώνισμα αυτό της νυκτός [344]. Μέσα στον ατέρμονα ορίζοντα της νυκτός ο Γέροντας εδαπανάτο αγρυπνών, πυκτεύων μαρτυρικώς για να απλώνει τις πνευματικές του ρίζες[345]. Η νηπτική αυτή διάθεση και η μαρτυρική αγωνιστικότητα προσδίδουν στη νύκτα τα χαρακτηριστικά ενός μικρού θανάτου που εν ταυτώ είναι ο θάνατος του παλαιού ανθρώπου.

Επειδή όμως η νύκτα οδηγεί, όταν έπισυμβαίνει, σε έναν ιδιότυπο «θάνατο» την ημέρα, για να της παραχωρήσει κατόπιν και πάλι τη θέση της, ο πιστός που ελπίζει επί Κύριον αναμένει την αυγή άγρυπνος φρουρός εις φυλακάς νυκτός[346]. Τη νυκτερινή αγραυλία και αποσκόπευση του ουρανού ο Γέροντας την ένοιωθε και σαν μία ύψιστη αποστολή των μοναχών έναντι του πληρώματος της Εκκλησίας. Η Εκκλησία ευχομένη υπέρ των εν νυκτί βοώντων και δια των εν νυκτί βοώντων εμπιστεύεται στους μοναχούς Της τις προσευχές Της υπέρ παντός κόσμου. Επομένως δεν πρέπει να υπάρχει εφησυχασμός αλλά αγραυλία και αγρυπνία για τον ουρανό της κλήσεώς τους, ευσυνείδητη κι ενσυνείδητη εκπλήρωση της αποστολής τους.

ΣΤ. Υπακοή

Η υπακοή, τόσο στην αγιογραφική παράδοση όσο και στην πατερική διδασκαλία, δεν είναι ούτε εξαναγκασμός ούτε παθητική υποταγή. Είναι μια ελεύθερη αποδοχή της θείας Οικονομίας, ένα μυστήριο που φανερώνεται και για να κατανοηθεί χρειάζεται πίστη και αφοσίωση. Με την έννοια αυτή η υπακοή δίνει τη δυνατότητα στον άνθρωπο να καταστήσει τη ζωή του μια διακονία του θελήματος του Θεού και να ζήσει αιωνίως μαζί Του εν χαρά, να ξεφύγει από τις ολέθριες συνέπειες της ανυπακοής[347].

Ο Γέροντας, ομιλεί στα πρώτα κιόλας κείμενά του και λαμβάνει πάντοτε υπόψιν αυτή τη θεμελιώδη σημασία της υπακοής για τη ζωή του πιστού, πολλώ δε μάλλον του μοναχού. Τονίζει εξ αρχής ότι δια της υπακοής κατορθώνεται η νέκρωση του ιδίου θελήματος και αυτό δεν είναι στερητικό της βουλήσεως αλλά αποβλέπει στην τελείωση της ελευθερίας του βουλητικού και την ολοκλήρωση της αρετής. Καθιστά ομόγνωμους και ομόψυχους τους πιστούς, και δη τους μοναχούς υπό τον ηγούμενο, τους ικανώνει να αρνούνται τους εαυτούς τους για να πληρούνται υπό του Θεού. Οι διαφωνίες, πλειοψηφίες, ψηφίσματα, συμφωνίες και γενικά ο «ίδιος» τρόπος – ρυθμός σκέψης κι εργασίας, φαλκιδεύει το νόμο της υπακοής, ενσπείρει την αμφιβολία, τη διχόνοια και φυγαδεύει την υποταγή, την ενότητα, την ειρήνη [348]. Στο «Τυπικόν» του Κοινοβίου της Ορμουλίας επισημαίνει ότι «...η αρετή της υπακοής κινείται εντός του οικειοθελώς δημιουργούμενου κλίματος αδελφικής ιεραρχικής διαβαθμίσεως...»[349]. Η υπακοή ωριμάζει τον πιστό μέσα στη ζωή της Εκκλησίας και οδηγεί στην κένωση της υπάρξεως, στην υποστατική ένωση[350] του πλάσματος με τον Πλάστη Του εν ελευθερία. Προκαλεί τη ζωοποιό δούλωση στην αιχμαλωσία του Θεού[351].

Z. Η « ηττωμένη γένεσις »

Η αύξηση των δωρημάτων του Πνεύματος καθιστά δραματικότερο τον αγώνα της εν Θεώ τελειώσεως για τον πιστό. Ο Γέροντας πάντοτε συνείχετο από τον πόθο αυτής της ατελείωτης τελειώσεως των τελείων[352] που όμως κορυφουμένη καθίσταται οσημέραι μαρτυρική κατά το λόγο του Κυρίου μας προ του πάθους Του: «..Βάπτισμα έχω βαπτισθήναι και πως συνέχομαι έως ου τελεσθή...» (Λουκ. 12,50). Η νοερή κοινωνία με το Θεό δίνει τη δυνατότητα στον άνθρωπο να προχωρεί στα άβατα του Θεού και να εκπορθεί τα άδηλα και τα κρύφια των θείων μυστηρίων για να αισθάνεται τη χαρά, την πνευματική περηφάνια και το θείο ζήλο αυτής της δηλοποιήσεως. Το να εισέρχεται κανείς σ' αυτή τη μυστική ζωή και να ανεβαίνει την ιερή κλίμακα απαιτεί τιτάνιο πνευματικό αγώνα ανάλογο του πρώτου ουρανομύστου του Πατριάρχου Ιακώβ.

Ο ίδιος ο Γέροντας αποσιωπούσε τα προσωπικά του βιώματα και κρυπτόμενος πίσω από τον Ιακώβ[353] περιέγραφε τον αγώνα του να ευλογηθεί από το Θεό[354]. Η νίκη του Πατριάρχου επί του Θεού θα ισοδυναμούσε με απουσία του Θεού από τη ζωή του. Η ήττα υπό του Θεού θα σήμαινε μεν απώλεια ζωής αλλά νίκη του Θεού στην ύπαρξη του κι άρα επαναζωοποίηση εν θεοζωή [355]. Παρουσιάζοντας συχνότατα στις κατηχήσεις του αυτή τη συμπλοκή , ο Γέροντας την εμφάνιζε ως πρότυπο βαθύτατης ασκητικής εμπειρίας και με υπέρμετρη αγάπη και ζήλο ακολούθησε αυτό το δρόμο[356]. Πρόκειται για μια έκσταση, μια όραση Θεού που προϋποθέτει κλείσιμο των αισθητηρίων και άνοιγμα των εσωτερικών οφθαλμών. Όταν κανείς το επιτυγχάνει τότε μπορεί να λέει ότι έζησε πραγματικά, ότι η πάλη με το Θεό έγινε σκοπός της ζωής του , ότι ανέταξε ολόκληρο το βουλευτικό του.

[Συνεχίζεται]

342. Λεξικό Βιβλικής Θεολογίας σ. 709-712 και *Ψαλμ. 18.3*

343. Αρχιμ.Αιμιλιανού , οπ.παρ. , Κατηχήσεις τ. 3, σ. 209-10

344. Οπ.παρ. Κατηχήσεις τ. 4, σ. 87 κ.ε.

345. Αρχιμ. Ελισαίου, μνημ. εργ. , σ. 22-23

346. *Ψαλμ. 129.6*

347. Λεξικό Βιβλικής Θεολογίας , σ.960-1

348. Αρχιμ. Αιμιλιανού , οπ.παρ., Κατηχήσεις τ. 1, σ. 63

349. Οπ.παρ., Κατηχήσεις τ. 1, σ. 206

350. Γέροντος Αιμιλιανού, Μοναχισμός –Πορεία προς Θεόν , στο συλλογικό τόμο «Σύναξις Ευχαριστίας»

, οπ.παρ. , σ. 60

351. Αρχιμ. Ελισαίου, μνημ. εργ. , σ. 21

352. Αγίου Γρηγορίου Νύσσης, *Περί τελειότητος*, στο P.G. 46, 285 D

353. Πρβλ. *Γεν. 32, 24-30*

354. Αιμιλιανού Αρχιμ. , οπ. παρ. , Κατηχήσεις τ. 3 σ. 147-8, 98, 148-9 , 303

355. Οπ.παρ., Κατηχήσεις τ.3, σ. 146

356. Αρχιμ. Ελισαίου, μνημ. εργ. , σ. 27-28